

1943.

Katrineholms-Kuriren onsdagen den 18 augusti.

En spelman från Österåker.

Vem har inte hört, njutit av eller dansat »kulturellt» till den smekande valsen »En afton på Öljaren»? Just nu gör den valsen sitt segertåg över landet. Den har inspelats på gramofon av Nisse Linds trio och på andra sidan finns »Dansen på Svinnska skär». Båda hör till varje dragspelares repertoar och efterfrågan på denna skiva är så stor i musikaffärerna, att man inte på långt när kan tillfredsställa alla spekulanter.

Men hur många är det som vet vem som komponerat den tjugiga valsen? Det är inte meningen att detta skall bli någon frågesport, men förmodligen är det inte så många som känner till »Öljarens» upphovsman. Tonsättaren heter Philip Widén, är bosatt i Stockholm där han har musiskola, spelar då och då i radio, (fiol och mandolinbanjo som specialitet), spelar in någon film eller »diktar musik».

Widén har inte för inte kallat sin vals för Öljarens vals — han spelade den förresten härom dagen för Kurirens redaktion på sin 1,000 kr. italienska fiol. Han är österåkrare till börd, född vid Nederhultstugan och uppvuxen där. Hans föräldrahem ligger nu vid Hällby i närheten av Skogen. Fadern, Anders Widén är fiskare och har i år fyllt 75. Än i dag fiskar han i Öljaren. Från hemmet har utgått en skara på tio barn, alla musikaliska. De bo i Stockholm utom en, som är bosatt i Katrineholm.

Några år före 1920 kom Widén till Katrineholm, först som springpojke. Han blev senare anställd vid avsyningen på Kullager. Härstädes tog han lektioner för Bernhardsson-Sandsten, fullgjorde sedan värnplikten och fortsatte sedan musikstudierna i Stockholm privat för en lärare vid Musikaliska akademien, där han ock gjorde debut.

Widén har som sagt musiskola i Stockholm. Han undervisar i violin, mandolin, gitarr och cello samt musikteori. Mest känd är han dock som tonsättare.

— Det är inte bara spelmansvalser och kulturella saker jag komponerar, säger han. Hittills har jag skrivit ett 25-tal kompositioner, därav ett flertal »tyngre» saker, såsom två serenader, en menuett och ett inter-

Öljarens valsens pappa, Philip Widén (till vänster) tillsammans med en känd allsångsledare från Bollnäs, redaktör Häger.

mezzo. Men för att kunna leva måste man också ägna sig åt den bredare publiken. Jag brukar också då och då spela i radio. Nyligen spelade jag med Ragn. Schélen och nu har jag satt ihop en spelmanskvartett som skall spela upp för Radiotjänst när som helst. Min största framgång hittills är »Öljaren». Den har spelats in på Sonora och av de senaste rapporterna att döma har skivan gått ut i omkring 40,000 exemplar. Den spelas också flitigt på danser o. d. att döma av avräkningarna från STIM. Även min andra »stora» vals »Vid Tännforsen» har gått bra, men den kom i gång senare och börjar just nu bli verkligt populär. Jag har också varit med om att spela in en film. Det var musiken till ett avsnitt ur »Gentleman att hyra». Det var Olle Jonny på dragspel, jag på mandolinbanjo och Gunnar Turesson, som sjöng sin egen vals: Nu ankrar ett skepp. Det var roligt att sedan se filmen och lägga märke till att de båda militärerna, som simulerade musiken, verkligen gjorde sin sak bra.

Speleman Widén från Österåker är alltså flitigt anlitad, men just i dessa dagar njuter han semester i hembygden.

J. O. 28.6
1943

17 landskap dansade daldans i Linköping

(Från Sv. D:s utsända medarbetare.)

LINKÖPING, söndag. Olof Tillman från Floda i Dalarna fick riksspelmansmärket på Skansen 1910, för övrigt det första märke av detta slag, som delats ut, den gången av själve Anders Zorn. Nu blänker guldmärket på hans svarta flodaväst, och på söndagen fick den yngste sonen sitt bronsmärke, medan den näst yngste erövrade diplom. Och därmed har hela svärdssidan inom den tillmanska familjen tecken på att de äro spelmän.

Det var inte att undra på, att applåderna dånade särskilt kraftigt och länge, då de båda bröderna Nils och Hilmer Tillman »spelade upp» inför juryn vid riksspelmansstämman i Linköping på söndagsförmiddagen. Professor Sven Kjellström och hans båda medhjälpare, redaktör Olof Andersson och målarmästare E. Reinholdsson, nickade igenkännande åt flodapojkarna, medan pappa Olof och äldste sonen med samma namn spetsade öronen för att lyssna mer kritiskt än till någon annan av de 42 bygdemusikanterna. Det förpliktar att heta Tillman och vara från Floda!

Flodafamiljen var emellertid inte de enda kända spelmän, som underställde sig den sakkunniga juryns kritik men det blev blott sex förunnat att få det åtrådda silvermärket, nämligen G. A. Jernberg, Österby bruk, Uppland, K. H. Jernberg, Stockholm, E. V. Gustafsson, Karlstad, Svante Pettersson, Lärbro, Gotland, Josef Lindeskog, Ringarum, Östergötland, och Olle Asklöf, Åtvidaberg, Östergötland. Liksom dussinet bronsstagare och precis dubbla antalet diplomerövrare fingo de sina fina utmärkelser av grevinnan Brita Bielke på Sturefors vid avslutningen på utställningsområdet på söndagseftermiddagen.

Innan man kommit så långt på programmet att uppbrottets timma var slagen, hade man emellertid ännu en gång hunnit bjuda linköpingsborna och alla andra östgötar, som vallfärdat till stiftstaden denna dag, på ett lysande skådespel. Det var på Folkungavallen, där de 600 folkdansarna, representerande 17 landskap, för sista gången denna riksstämman svängda om i dansen till tonerna från de 60 musikanterna, som folkskollärare Gustaf Wetter från Katrineholm på rekordkort tid trimmat samman till en välklingande orkester.

I denna del av programmet framträdde även rikskongressens ende medverkande outsider, biskop Tor Andræ, som talade kärnfyllda ord om hembygden och ungdomen, och operasångare Gösta Kjellertz, som valt att sjunga några fosterländska sånger.

Ginst.